

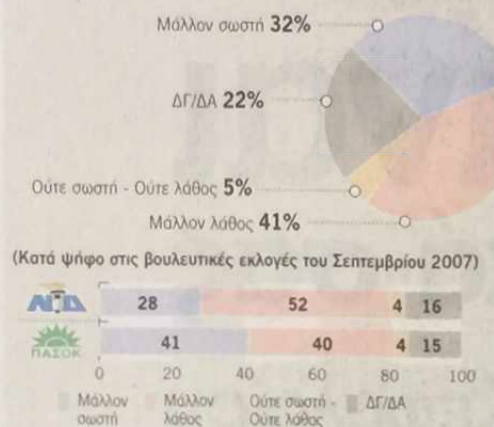
Διχάζει τη βάση του ΠΑΣΟΚ η «διαγραφή»

Το 50% των ψηφοφόρων του κόμματος θεωρεί ότι αποδυναμώνεται ο Γ. Παπανδρέου, ενώ το 43% δεν θεωρεί απίθανη τη διάσπαση

Του Κωνσταντίνου Ζούλα

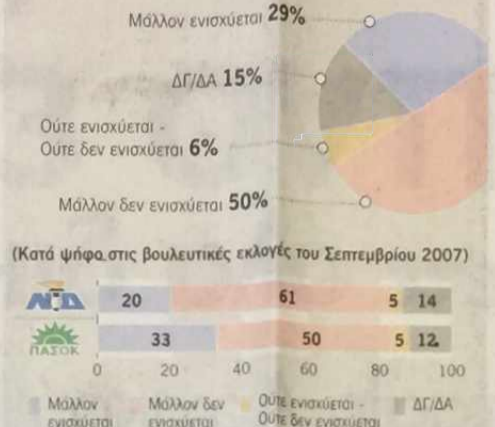
1 **Γνώμη για την απόφαση του Γ. Παπανδρέου**

Για την απόφαση του Γιώργου Παπανδρέου να θέσει εκτός Κοινοβουλευτικής Ομάδας τον Κώστα Σημίτη, η γνώμη έχετε; Πιστεύετε ότι είναι μια απόφαση μάλλον σωστή ή μάλλον λάθος;

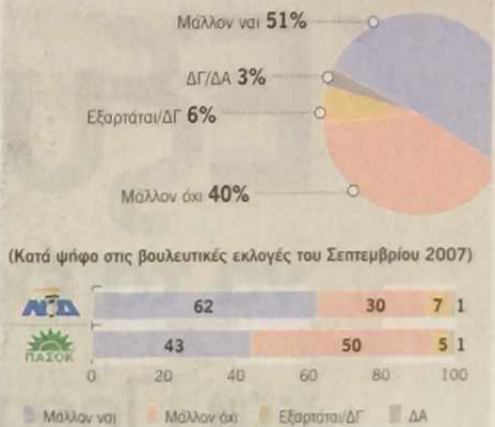
2 **Γνώμη για την ενίσχυση του Γ. Παπανδρέου**

Μετά από αυτή την υπόθεση, πιστεύετε ότι ο Γιώργος Παπανδρέου μάλλον ενισχύεται μέσα στο ΠΑΣΟΚ ή μάλλον δεν ενισχύεται;

3 **Γνώμη για την πιθανότητα διάσπασης του ΠΑΣΟΚ**

Κατό τη γνώμη σας, υπάρχει πιθανότητα διάσπασης σήμερα στο ΠΑΣΟΚ, μάλλον ναι ή μάλλον όχι;

ΠΑΣΟΚ υιοθετεί αυτή την εκτίμηση, ενώ αντίθετως το 50% του συνόλου, αλλά και της βάσης του ΠΑΣΟΚ, θεωρεί ότι ο κ. Παπανδρέου με τη διαγραφή Σημίτη αποδυναμώθηκε ακόμη περισσότερο.

Ετσι εξηγείται άλλωστε ότι το 51% της κοινής γνώμης δεν θεωρεί πλέον ως «απίθανο» το σενάριο της διάσπασης του ΠΑΣΟΚ (πίν. 3), ενδεχόμενο που χαρακτηρίζεται ως πιθανό και το 43% των ψηφοφόρων της αξιωματικής αντιπολίτευσης, όσοι δηλαδή παρεμπιπτόντως υπενθυμίζονται στον κ. Βενιζέλο στις ενδοκομματικές εκλογές του Νοεμβρίου.

Μεγάλο ενδιαφέρον, τέλος, παρουσιάζει ένα ποιοτικό στοιχείο που προέκυψε από την «εξέταση» της

φόρων, ο κ. Παπανδρέου φαίνεται πλέον ακόμη πιο αποδυναμωμένος, στοιχείο που προφανώς επιβεβαιώνει όσους από την πρώτη στιγμή διαφώνησαν με την απόφαση του επικαλούμενοι το επιχείρημα ότι «πρόην πρωθυπουργοί δεν διαγράφονται από το κόμμα τους».

Ας δούμε όμως τα στοιχεία αναλυτικά: Από το σύνολο των ερωτηθέντων μόνον το 32% έκρινε «μάλλον σωστή κίνηση» τη διαγραφή Σημίτη (πίν. 1), ενώ το 41% την αποδοκίμασε. Εσφαλμένη τη χαρακτήρισε και

το 41% των ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ, με το 40% ωστόσο να πιστεύει το αντίθετο, αναδεικνύοντας έτσι το απολύτως δικοστικό αποτέλεσμα που επέφερε η επιλογή Πα-

πανδρέου στη βάση της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Αξιοσημείωτο είναι ότι στους ψηφοφόρους της Ν.Δ. η διαγραφή του κ. Σημίτη αποδοκίμαστηκε ακόμη πιο έντονα (52% τη χα-

ρακτήρισαν λάθος, 43% σωστή), γεγονός που μπορεί να εξηγηθεί και από τη συμπάθεια με την οποία ενδεχομένως εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται ο πρόην πρωθυπουργός από κάποιους ψηφοφόρους του μεσαίου χώρου.

Ακόμη πιο προβληματικά για τον κ. Παπανδρέου είναι τα συμπεράσματα της έρευνας που διερεύνησαν με την επίμαχη απόφαση του ενίσχυσε τη θέση του στο κόμμα του (πίν. 2). Μόνον το 29% του συνόλου και το 33% των ψηφοφόρων του

επλόγους του κ. Παπανδρέου σε συνάρτηση με το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων. Οι έχοντες ανώτερη μόρφωση κατ' εξοχήν επέκριναν ως εσφαλμένη τη διαγραφή Σημίτη (48% τη χαρακτήρισαν λάθος και μόνο 27% σωστή), εν αντιθέσει με τους απόφοιτους δημοτικού οι οποίοι σε ποσοστό 37% την αποδοκίμασαν και μόνον 32% την αποδοκίμασαν. Στοιχείο που προφανώς θα προβληματίσει όσους εισηγήθηκαν στον κ. Παπανδρέου την ακραία λύση της διαγραφής...

Ενα «δώρο» με κόστος για τον Γ. Παπανδρέου

Επίδειξη πυγμής με εσωτερικό εχθρό τον Κ. Σημίτη

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΛΥΓΕΡΟΥ

Εάν κάποιος πριν από 20 χρόνια προέβλεπε ότι τον Κώστα Σημίτη δεν θα τον διέγραφε ο Ανδρέας αλλά ο Γιώργος Παπανδρέου, θα τον θεωρούσαν παραδοξολόγο. Πρώτον, επειδή εκτιμούσαν ότι ο ιδρυτής του ΠΑΣΟΚ δεν θα ανεχόταν για πολύ την ιδιότητα και συχνά προκλήτικά εσωκομματική αντιπολίτευση, που του ασκούσε ο μετέπειτα διάδοχός του. Δεύτερον, επειδή τότε φαινόταν απίθανο ο «αδύναμος πρίγκιπας» να εκλεγεί κάποτε πρόεδρος. Και τρίτον, επειδή ο Γιώργος ήταν ιδεολογικοπολιτικά πιο κοντά στον Κ. Σημίτη παρά στον φυσικό του πατέρα.

Μπορεί η διαγραφή να είναι εκ των υστέρων και συμβολική, αλλά δεν παύει να έχει τη σημασία της. Και κυρίως, επειδή προκλήθηκε κατά τρόπο που δεν δικαιώνει τον διαγραφέντα. Στην πραγματικότητα, ο Κ. Σημίτης προσέφερε ένα πολυτιμο δώρο στον Γ. Παπανδρέου. Του έδωσε την ευκαιρία να αναβιώσει το σενάριο του εσωτερικού εχθρού και να κάνει μια επίδειξη αρχηγικής πυγμής.

Προφανώς, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ δεν πρόκειται κατ' αυτόν τον τρόπο να λύσει το πολιτικό του πρόβλημα. Πολύονοντας τα πράγματα, όμως, παίρνει μια γερή ανάσα, τα στιγμή ακριβώς που τα αρνητικά ρεκόρ, που καταγράφουν όλες οι δημοσκοπήσεις, έκαναν την αρχηγική καρέκλα του να τρίζει επικίνδυνα.

Αναμφίβολα, η διαγραφή του πρόην πρωθυ-

Ως σοβαρός καθηγητής και αποτελεσματικός διαχειριστής, ο Κώστας Σημίτης θεωρήθηκε λυτρωτική λύση για το κόμμα που τον εξέλεξε και αρχηγό και πρωθυπουργό.

Εσωκομματικός αμφισβητίας, δελφίνος, αρχηγός, παράγων της ήττας

Η αλήθεια είναι ότι η εξέλιξη αυτή δεν είναι η καλύτερη για έναν επί οκταετία πρωθυπουργό και πρόεδρο του Κινήματος. Η πορεία του Κ. Σημίτη προς την κορυφή, άλλωστε, ήταν ένας σκληρός μαρμαρίσμος. Και μόνο το γεγονός ότι παρέμεινε για πάνω από 20 χρόνια στα ανώτατα κλιμάκια ενός κόμματος, που ο ίδιος θεωρούσε πως δεν τον εξείραζε, καταδεικνύει ότι πρόκειται για ένα σκληροτράχηλο και στοχοπροσηλωμένο άτομο. Μπορεί να ενιωθε συχνά απογοητισμένος και για το κόμμα του και για τους συντρόφους του, αλλά είχε διαβλέψει σωστά ότι το «πράσινο» όχημα οδηγούσε στην εξέουσία. Γι' αυτό κι όταν ξέσπασε η μεγάλη εσωκομματική κρίση της πρώτης περιόδου του ΠΑΣΟΚ, ο ίδιος εμπέδωσε έναν σαφώς εγκατελειφθεί τους συντρόφους του της Δημοκρατικής Αμυνας.

Ως γνήσιος, ο Κ. Σημίτης αντιμετώπιζε τα στελέχη με λογική φερτρίας και όχι με αξιωματικό κριτήριο. Στην πραγματικότητα, δεν μπόρεσε ποτέ να υπερβεί τον ρόλο του ομοδάρχη, να αρθεί στο ύψος του αξιωματού του και να συμπεριφερθεί ως πρόεδρος όλου του ΠΑΣΟΚ. Οι αιτίες που τον εκώθησαν στο περιθώριο είναι οι ίδιες που τον εκτόξευσαν στην ηγεσία. Το 1996, κέρδισε την εσωκομματική μάχη, λόγω δημοσκοπήσεων, επειδή το ΠΑΣΟΚ θεωρούσε ότι αυτός ήταν ο νικηφόρος. Το 2003, το ίδιο κόμμα αξιωματού τον θεωρούσε παράγοντα ήττας. Και τον πίεσε εμμέσως πλην σαφώς να δρομολογήσει τη διαδοχή του. Εάν υποχώρησε δεν τον έκανε τότε επεδή πείστηκε, όσο επειδή δεν ήθελε να πει το πικρό ποτήρι της εκλογικής πανωλερίας.

Ο τρόπος που μεθόδευσε τη διαδοχή του είναι αποκαλυπτικός μιας νοοτρο-

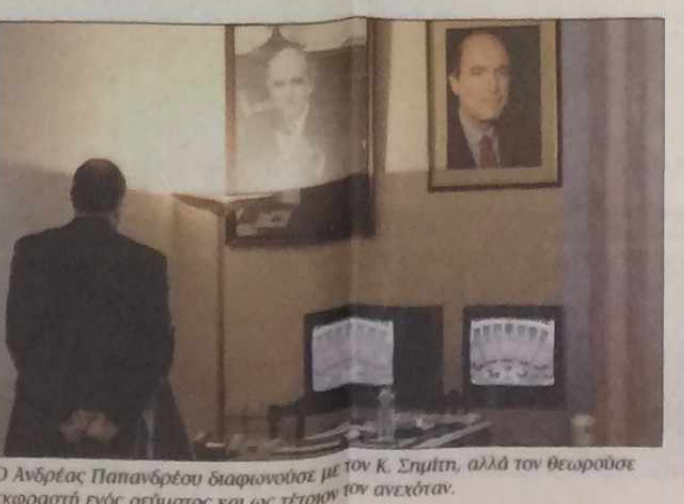
πια. Προώθησε με ανακτορικό τρόπο τον Γ. Παπανδρέου στην προεδρία, διηνάτας του το «δακτυλίδι». Δεν ήταν μόνο ότι τον είχε στηρίξει το 1996 στην κρίσιμη μάχη της διαδοχής. Ήταν κυρίως το γεγονός ότι ο πρώτοκος του ιδρυτή ήταν μακράν το δημοφιλέστερο στέλεχος του ΠΑΣΟΚ.

Ο θάνατος του πατέρα κατά μια τραγική ειρωνεία λειτουργήσε σαν εφαλτήριο για την πολιτική απογείωση του υιού. Αν και ο Γιώργος δεν ήταν κι ούτε παρουσιαζόταν σαν πολιτικά προέκταση του Ανδρέα, η πολιτική κληρονομιά των Παπανδρέου πέρασε σε αυτόν μ' έναν αδιόρατο αλλά πολύ αποτελεσματικό τρόπο. Φωτισμένος από την αρχέγονη ακτινοβολία της «δυναστείας», μέσα σε ελάχιστο χρόνο, ο «Γιωργάκης» απέκτησε στα μάτια της κοινωνίας ανάστημα πολιτικού πρωταγωνιστή. Δεν ήταν για ο «αδύναμος πρίγκιπας», αλλά ο κληρονόμος.

Συνηθής στις αντιλήψεις του

Αναμφίβολα, η μακρά πορεία του σ' ένα περιβάλλον, εντός του οποίου ο ίδιος δεν ένιωθε και πολύ άνετα, επκαθίστασε και την ψυχολογία και τη συμπεριφορά του. Εάν από τη φύση του ήταν συγκρατημένος και εσωστρεφής, α όπεια του στο ΠΑΣΟΚ τον κατέστησε κρηφίνο. Πρέπει, ωστόσο, να του αναγνωριστεί ότι, παρά τους κατά καιρούς ελιγμούς του, παρέμεινε φορές πολιτικώς αντιλήφους και δεν εξέπεσε στην κατηγορία των «πολιτικών υπαλλήλων». Και μάλιστα, με τον τρόπο του κατά βάση παρέμεινε συνεπής με τις αντιλήψεις του.

Η μετάβαση του Κ. Σημίτη από την κατάσταση του πολιτικά ιδιόρρυθμου στην κατάσταση του εσωκομματικού αμφισβητίας άρχισε το 1987-88, αμέσως μετά την παραίτησή του από το υπουργείο Βθικών Οικονομίας. Ήταν το βήμα, με το οποίο εντάχθηκε τον εσω-

Ο Ανδρέας Παπανδρέου διαφωνούσε με τον Κ. Σημίτη, αλλά τον θεωρούσε εκφραστή ενός ρεύματος και ως τέτοιο τον ανεχόταν.

Ασφυκτικές πιέσεις

Πολύ σύντομα φάνηκε ότι στις σχέσεις των δύο άρχισαν να συσσωρεύονται νέφη. Ο Κ. Σημίτης ασκούσε ασφυκτικές πιέσεις στον νέο αρχηγό να γίνει απολογητής των πεπραγμένων της οκταετίας, όταν η λαϊκή ευμνηγία και η γνώμη των πολιτών ήταν προς την αντίθετη κατεύθυνση. Εκτός αυτού, ο πρώην πρωθυπουργός θα ήθελε ο διάδοχός του να τον συμβουλεύεται συστηματικά.

Το βιβλίο «Πολιτική για μια δημοκρατική Ελλάδα» και η ομιλία του συγγραφέα στην εκδήλωση παρουσιάσε του, το φθινόπωρο 2005, ήταν ένα εκκεντρικό πολιτικό παρών. Ο Κ. Σημίτης δεν μεθόδευσε την επιστροφή του στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ. Ήθελε, όμως, να επιρραξει άμεσα τη χάραξη της πολιτικής γραμμής, αλλά και να κατοχυρώσει ρόλο στις εσωκομματικές εξελίξεις.

Η διάλεξη του πρώην πρωθυπουργού στην ειδική εκδήλωση του ΟΠΕΚ του Ιανουαρίου 2007 δεν ήταν μόνο μια κριτική στο πολιτικό σύστημα. Ήταν και μια έμμεση κριτική στον τρόπο που ο Γ. Παπανδρέου διεύθυνε πολιτικά το ΠΑΣΟΚ. Εκείνη τη φορά κεντρικός στόχος του δεν ήταν, όπως τις